

Journalistiliiton hallituksen kertomus valtuustokaudesta 2015–2018

Maailma ympärillämme

Journalistien työympäristö on valtuustokauden aikana muuttunut merkittävästi. Tieteeseen ja tutkimukseen perustuva maailmankuva on saanut rinnalleen disinformaation ja viha-puheeseen perustuvan maailmankuvan. Sananvapauskysymykset, journalistien turvallisuus ja jopa poliitikkojen tiedotusvälineisiin kohdistama vihamielisyys ovat nousseet valtuustokaudella ennennäkemättömiin mittasuhteisiin.

Vastareaktion valheille ja hölynpölylle kansalaiset haluavat yhä enemmän tutkittua tietoa ja journalistisia sisältöjä. Tosiasioihin perustuvan journalismin tarve on lisääntynyt sekä Suomessa että muualla. Osalla lehtiä tilaajamäärä on kasvanut ja käänne parempaan tapahtunut ensimmäistä kertaa median murroskauden aikana.

Suomalaisten poliitikkojen suhtautuminen mediaan on valtuustokauden aikana pääosin muuttunut paremmaksi. Journalismin arvo on ymmärretty ja aiemmat vähättelevät kommentit sekä median toimintaa vaikeuttavat teot ovat muuttuneet toimintaympäristöä parantaviksi teoiksi: Maan hallitus päätti tukea sekä STT:n että MTV:n uutistoimintaa. Laki digitaalisten julkaisujen arvonnisäveron laskemisesta 10 prosenttiin vuoden 2019 aikana oli laki-valmistelussa 2018. Eduskuntapuolueet suhtautuivat esitykseen laajasti hyvin myönteisesti ja lain läpimenoa pidettiin varmana. Tämä oli ilouutinen koko media-alalle mutta myös meille. Olimme tehneet työtä asian puolesta useita vuosia.

Pieni muutos parempaan on näkynyt sekä virinneenä toiveikkuutena että parantuneena työllisyytenä. Vuoden 2015 alussa Journalistiliiton jäsenten työttömyysprosentti oli noin 7,5. Vuoden 2018 lopussa se oli noin 6,4 %.

Toisaalta vaikeudet jatkuivat mediamyynnin jatkaessa laskuaan voimakkaasti. Suomen mediamarkkinoilla tapahtui historiallinen muutos jo 2012, kun kustannustoiminnan liikevaihto eriytyi bruttokansantuotteen kehityksestä. Valtuustokaudella saatiin edelleen todistaa, että talouden elpymässä lisääntyneet mainoseurot eivät kanavoituneet mediataloihin. Taantuman aikana elätetty toivo siitä, että talouskasvu auttaisi mediataloja kasvuun, hiipui. Yhä suurempi osa mainostilasta ostettiin Googlelta ja Facebookilta. Alan vaikeuksia lisäsivät myös Postin jakelumaksujen voimakas kallistuminen, jakeluongelmat sekä paperin hinnan nousu.

Alalta vähennettiin 2015–2018 noin 650 henkilötyövuotta, joista irtisanottuja oli noin 440.

Tampereen yliopiston 2016 tehdyssä tutkimuksessa *Irtisanottujen toimittajien uudet työt* selvisi, että noin puolet saavat irtisanomisensa jälkeen uusia töitä, heistä enemmistö omalta alalta. Osittain tai kokonaan uudelleen työllistyneistä 65 prosenttia oli journalistissa töissä.

Pääministeri Juha Sipilän hallitus nimitettiin samana keväänä, kun Journalistiliiton valtuusto aloitti nelivuotiskauttaan. Maan hallitus asetti tavoitteekseen talouden ja työllisyyden parantamisen. Keinot osoittautuivat hyvin nopeasti työnantajälhtöisiksi.

Hallituksen ensimmäinen iso työmarkkinoita koskeva esitys oli niin sanottu *pakkolakiesitys*, jonka ydinajatus oli työajan lisääminen. Tähän sisältyi muun muassa joidenkin vapaapäivien muuttaminen palkattomiksi, vuosilomien lyhentäminen ja ensimmäisen sairauspäivän muuttaminen palkattomaksi. Esitys aiheutti suurta kuohuntaa ja mielenilmauksia työntekijöiden keskuudessa. Sitä seurasivat pitkäilliset, *yhteiskuntasopimuksen* nimellä

kulkeneet neuvottelut maan hallituksen, työmarkkinaosapuolten sekä Suomen Yrittäjien välillä. Viimein yhteiskuntasopimus muotoutui *kilpailukyky sopimukseksi* vuonna 2016. Kilpailukyky sopimuksessa keskeistä oli, että työehtosopimusten voimassaoloa jatkettiin 12 kuukaudella ja palkat pysyivät ennallaan. Lisäksi siihen kuului keskimäärin 24 tunnin työajan pidennys vuodessa. Julkisella sektorilla erityistä närää aiheutti 30 prosentin leikkaus lomarahojista 2017–2019. Lomarahojen leikkaukset eivät koskeneet Yleisradiota.

Työmarkkinakerroksen lähestyessä alkuvuodesta 2017, työmarkkinajärjestöt yrittivät sopia niin sanotusta *Suomen mallista*. Tämä olisi tarkoittanut muun muassa sitä, että vientialojen työmarkkinajärjestöt olisivat yhdessä sopineet palkkakaton. Sopiminen kuitenkin kariutui ja neuvotteluihin oli määrä lähteä alakohtaisesti neuvotellen, ilman sovittuja reunaehtoja. Hyvin nopeasti kuitenkin ilmeni, että työnantajien Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) oli päättänyt määrittellä palkankorotuksille yhteisen katon. EK asetti myös muita reunaehtoja. Työnantajan koordinaatio oli vahvaa koko neuvottelujen ajan ja reunaehdot pitivät. Valtakunnansovittelija valvoi osaltaan palkkakaton pitävyyttä. Yleinen palkkalinja määräytyi vientisektorin vähimmäiskorotusten mukaisiksi.

Työmarkkinajärjestelmän muutos on ollut kuluneen neljän vuoden aikana merkittävä. Maan hallituksen puuttuminen työehtoihin – kuten työaika tai lomakorvaukset – on ollut työnantajan tarpeista lähtevää. Myös työlainsäädännön periaatteet ovat kokeneet ainutlaatuisen muutoksen: Lakeja ei enää ole säädetty työntekijän suojelemiseksi – mikä on ollut koko työlainsäädännön historian ajan lainsäädännön peruste – vaan perusteena on käytetty maan hallituksen ja työnantajan näkemystä siitä, miten työllistymistä voitaisiin helpottaa. Näiden lisäksi EK:n ilmoitus siitä, että se ei enää neuvottele keskitettyjä työmarkkinaratkaisuja, aiheutti tilanteen, jossa neuvotteluosapuolen puuttuessa Suomessa ei voida enää sopia työmarkkinoita koskevista isoista linjoista yhteisesti.

Hallituskaudella työnantajien ääni ollut lainvalmistelussa suuri ja yritys saavuttaa työmarkkinoille yhteinen näkemys heikkoa. Tämä on väistämättä aiheuttanut tilanteen, jossa työntekijöiden tyytymättömyys on noussut ja kansalaismielipide on jakautunut kahtia. Tulevaisuus näyttää, aiotaanko Suomessa jatkossa hoitaa työmarkkina-asioita aina kulloisessakin hallituksessa istuvien eturyhmien tavoitteiden mukaisesti. Se johtaisi poikkeuksetta lyhytjänteisyyteen, epävarmuuteen ja tempoilevuuteen työmarkkinoilla.

Keskusjärjestöön kuulumattomana liittona olemme aina neuvottelleet itse sopimuksemme ilman ylhäältä tulevaa ohjausta tai apua. Tästä johtuen keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen loppumisella ei ole suurta vaikutusta neuvottelutoimintaamme. Luonnollisesti meidän on aina pitänyt huomioida vallitseva toimintaympäristö, mutta siltäkään osin tilanne ei ole muuttunut: Olemme aina olleet informoituja siitä, mitä työmarkkinoilla tapahtuu ja osaamme sopeuttaa oman toimintamme työmarkkinoiden reunaehtoihin.

Työntekijäjärjestöt tavoittelivat neuvotteluvoimansa kasvattamiseksi yhteistä keskusjärjestöä. Valtuustokauden alkaessa selvityshanke oli juuri alkanut. Journalistiliiton tullessa mukaan hyvin varhaisessa vaiheessa, neuvotteluista oli pudonnut ulos jo lähes koko Akava. *Uusi Keskusjärjestö* -nimisessä hankkeessa olivat mukana SAK, STTK sekä muutama Akavan liitto. Osallistuimme neuvotteluihin tavoitteenamme neuvotteluvoiman kasvattaminen lainsäädäntöhankkeissa. Tämä voima olisi ollut tarpeen erityisesti itsensä työllistäjien asiaa ajettaessa. Neuvottelut olivat hyvähenkiset ja perusteelliset, mutta loppuvaiheessa alkoi näyttää siltä, että liittojen näkemuserot olivat kuitenkin liian suuria ja jättäydymme pois hankkeesta. Pian koko hanke kaatui.

Tiedustelulakien valmistelu sai uutta potkua tiedoista, joiden mukaan Yhdysvaltain vaaleihin on vaikutettu ulkopuolelta. Katsoimme, että tiedustelutoimintaa sääntelevä lainsäädäntö oli tarpeen, mutta totesimme viranomaisille esitettyjen toimintavaltuuksien vaarantavan toimittajan lähdesuojan. Alkuperäisessä esityksessä lähdesuojaa ei ollut juurikaan pohdittu. Ahkeran vaikuttamistyömme tuloksena lainsäädäntöön on tulossa useita lähdesuojaa turvaavia kohtia, mutta vasta käytäntö näyttää, miten lakia tullaan soveltamaan.

Viestintäministeri Anne Berner käynnisti hallituskauden alussa hankkeen, jonka tavoitteena oli etsiä keinoja suomalaisen median monimuotoisuuden ja toimintaedellytysten turvaamiseksi. Osallistuimme hankkeeseen tiiviisti. Tuloksena oli valtioneuvoston hyväksymä *Mediapoliittinen ohjelma*. Tavoitteemme – kuten esimerkiksi digialv:n laskeminen, media-alan sääntelyn ennustettavuus ja disinformaation, vihapuheen ja laittomien sisältöjen leviämisen vastustaminen – oli varsin hyvin kirjattu ohjelmaan. Osa ohjelmasta toteutettiin, mutta moni ehdotuksista jäi pohdittavaksi seuraavalle maan hallitukselle.

Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Toimintamallimme on sopiminen sekä alan sopimusympäristön vahvistaminen. Journalistiliitto on solminut seuraavat kahdeksan työehtosopimusta: lehdistön, kustannustoimittajien, Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden, Yhtyneet-sopimuksen (Yleisradion freet), Mediahubin (MTV:n uutiset) työehtopöytäkirjan, elokuva- ja tv-tuotantojen (tuotantoyhtiöt), av-kääntäjien sekä Sanoma Media Finlandin (Sanoman radiot) työehtosopimuksen. Vuokratyötä teettävän Mediaringin kanssa tehty työehtosopimus päättyi 2017, mutta sen jatkaminen on palannut keskusteluihin.

145 luottamusmiehistämme valvoo työehtosopimustemme noudattamista työpaikoilla. Heidän työnsä edunvalvonnan ketjussa on erittäin merkittävä.

Valtuustokauden aikana sopimisen tavoitettamme haastettiin muutaman kerran. Lehdistön ja kustannustoimittajien työehtosopimusneuvotteluissa 2017 työnantaja ehdotti muun muassa merkittäviä lomalyhennyksiä. Jäsenten viesti oli selkeä ei, ja valmius työtaisteluun asian puolesta suuri. Jäsenten viestin tukemana lomalyhennyksiltä vältyttiin, eikä lakkoa ei tarvittu. Tämä osoitti taas kerran sen, miten tärkeää neuvottelutilanteessa on jäsenten yhteinen tahto.

Ainoa valtakunnansovittelijalle johtanut työtaistelutilanne syntyi, kun elokuva- ja tv-tuotannon työehdoista ei löydetty sopua 2017. Ylityökielto kesti pari viikkoa. Valtuustokaudella liiton työehtosopimusten piirissä ei näin ollen ollut yhtään lakkoa.

Yksi pitkäaikaisista tavoitteistamme on ollut elokuva- ja tv-tuotantoyhtiöiden työehtosopimuksen saaminen yleissitovaksi. Tavoite on työnantajaliitto Paltan kanssa yhteinen. Työehtosopimuksen piirissä on 800–900 henkilöä. Tavoite oli lähellä toteutua, mutta päätöstä yleissitovuudesta odotettiin vielä joulukuussa 2018. Valtuustokaudella on kuultu poliitikkojen ja työnantajien voimakkaita puheenvuoroja siitä, että yleissitovuus tulisi Suomesta poistaa. Elokuva- ja tv-tes:n siirtymä kohti yleissitovuutta kuitenkin kertoo, että yleissitovan työehtosopimusjärjestelmän edut ymmärretään myös työnantajien piirissä yhä.

Tavoitteenamme on myös ollut saada kaupallisiin radioihin yleinen työehtosopimus. Edistimme asiaa aktiivisesti jäseniä ja tapaamalla radioiden johtoa. Ensimmäisenä askeleena oli työntekijöiden järjestäytymisasteen parantaminen. Yrityksistä huolimatta emme saavuttaneet merkittävää etenemistä.

Lehtien ja kirjojen arvonlisäverojen alentaminen on ollut koko valtuustokauden ajan tavoitteenamme. Eduskuntavaalien 2015 alla ajoimme digitaalisten julkaisujen arvonlisäveron alentamista viiteen prosenttiin. Jo hallitusneuvottelujen aikana 2015 kävi ilmi, että tämä ei tule kysymykseen. Sen sijaan digitaalisten lehtien ja kirjojen arvonlisäveron alentaminen 24 prosentista painetun median tasolle kymmeneen prosenttiin sai kannatusta sekä oppositiossa että hallituksessa. Maan hallitus lähti ajamaan digi-alv:n alentamista Euroopan unionissa ja lupasi saattaa alennuksen voimaan heti kun se on mahdollista. Viimein 2018 EU:ssa tehtiin päätös siitä, että asiasta voidaan päättää kansallisesti. Laki digialv:n alentamiseksi 10 prosenttiin oli lakivalmistelussa 2018. Digialv laskenee 1.7.2019.

Yleisradion toiminta-alueen ja rahoituksen säilyttäminen pitkäjänteisellä pohjalla on ollut yksi tavoitteistamme koko valtuustokauden ajan. Melko pian pääministeri Sipilän hallituksen aloitettua työnsä kävi ilmi, että hallituksessa on halua puuttua Yleisradion rahoitukseen ja asemaan. Hallituksesta esitettiin myös kritiikkiä Yleisradion ohjelmistoa

kohtaan. Tämä siivitti laajaan yhteiskunnalliseen keskusteluun, jossa osa kansasta kritisoi Yleisradion tehtäviä, sen tuottamaa ohjelmistoa sekä Yleisradion rahoitusta. Pidimme keskustelussa tiukasti siitä kiinni, että poliitikkojen ja tai heistä koostuvan hallintoneuvoston päätöksenteko ei saa miltään osin ulottua ohjelmapolitiikkaan tai journalistisiin sisältöihin.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävää arvioimaan perustettiin kansanedustaja Arto Satosen parlamentaarinen työryhmä. Olimme aktiivisesti yhteydessä työryhmän jäseniin. Hallituksessa esiintyi vaatimuksia rahoituksen leikkaamisesta jopa 20 prosentilla. Vaatimukset jäivät kuitenkin selvään vähemmistöön. Työryhmä ei esittänyt Yleisradion rahoitusjärjestelmään, rahoitukseen tai tehtäviin näin dramaattisia muutoksia. Indeksikorotus kuitenkin jäädytettiin vaalikauden loppuun 2019 saakka. Lisäksi työryhmä halusi luoda kaupalliselle medialle toimintaedellytyksiä ja päätyi esittämään muun muassa, että Ylen tulee lisätä ostoja kotimaisilta ja eurooppalaisilta tuotantoyhtiöiltä 30–35 prosentilla 2022 mennessä.

Työryhmän kompromissiesitys oli osin helpotus. Toisaalta tiesimme, että määräys ulkoisista ostoista aiheuttaa irtisanomispaineita. Paineet alkoivatkin purkautua yt-neuvotteluina 2016.

Yleisradioyhtiöistä on käyty laajaa keskustelua koko Euroopassa valtuustokauden ajan. Kansalliset yleisradiot ovat olleet populistisen politikoinnin sekä osin kaupallisen median katseiden kohteina ja niiden rahoitusta on uhattu leikata. Suurimmat leikkaukset nähtiin, kun Tanskan yleisradioyhtiön budjettia pienennettiin 20 prosenttia vuonna 2018. Suomessa paineet ovat purkautuneet irtisanomisten lisäksi lukuisina työtehtävien ja organisaation muutoksina. Säästöpaineeet ovat näkyneet myös työehtojen heikennyksinä.

Freelance-työn kysyntä mediassa on kasvanut valtuustokauden aikana. Freelancereiden tuloissa ja työoloissa on kuitenkin erittäin suuri hajonta. Tämä vaatii freelanceredun-valvonnalta monipuolisia toimia.

Itsensäyöllistäjien oikeus kohtuullisiin työn teon ehtoihin ja palkkioihin on ollut yksi tärkeistä tavoitteistamme. Tavoitteisiin pääseminen vaatii kuitenkin neuvotteluvoimaa. Neuvottelu yksityrittäjän ja mediayhtiön välillä on varsin epätasa-arvoinen ja siksi olemme ajaneet itsensäyöllistäjien kollektiivista neuvotteluoikeutta siten, että ammattiliitto voisi edustaa heitä. Asia ei ole edennyt. Työnantaja kieltäytyy neuvottelemasta asiasta ammattiliiton kanssa.

Työ ja työelämä muuttuvat. Siksi olemme puhuneet sen puolesta, että lainsäädännön on muututtava mukana. Valtuustokaudella nostimme jatkuvasti esiin muun muassa pätkä- ja vuokratyön sekä itsensäyöllistäjien työnteon ehtoja. Esitimme esimerkiksi nollatunti-sopimuslaisille vähimmäistyöaika, työlainsäädäntöön selkeämpää työsuhteen ja yrittäjyyden rajaa sekä sosiaaliturvan osalta helpotettavaksi siirtymistä työnteon muodosta toiseen.

Muutokset itsensäyöllistäjien asemaan olivat valitettavan vähäisiä ja niissä oli kyse lähinnä yksittäisistä muutoksista sosiaali- ja työttömyysturvaan. Sairauspäivärahan karenssi lyheni neljästä yhteen työpäivään.

Vuoden 2018 alusta tuli voimaan tärkeä työttömyysturvalain muutos: Työtön voi kokeilla yritystoimintaa neljän kuukauden ajan ilman ansiosidonnaisen työttömyysturvan menettämistä. Lisäksi aloitettiin yhdistelmävakuutuksen valmistelu, mutta se ei edennyt vielä lainsäädännöksi asti. Ongelmaksi muodostui, miten yhtä aikaa voisi vakuuttaa työnsä sekä palkansaajana että yrittäjänä.

Suuret kysymykset itsensäyöllistäjien neuvotteluvallasta, työoikeudellisesta asemasta sekä sosiaali- ja työttömyysturvan yhtäläisestä ja yksinkertaisesta mallista jäivät seuraavalle maan hallitukselle ratkottaviksi.

Tekijänoikeudet

Valtuustokaudella eduskunta hyväksyi tekijänoikeuslain muutoksen, jossa säädettiin tekijän kannalta kohtuuttomien luovutus sopimusten sovittelusta. Muutos osoittautui hampaattomaksi,

eikä se vastannut tavoitteitamme, joita olivat esimerkiksi järjestöjen kollektiivinen neuvotteluoikeus korvauksista.

Euroopan komissio antoi 2016 ehdotuksen direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla. Aluksi epäilimme yhdessä Euroopan Journalistiliiton EFJ:n kanssa esitystä lehtikustantajan uudesta lähioikeudesta. Sen turvin lehtikustantaja voisi vaatia korvausta esimerkiksi hakukonepalveluilta, kun ne käyttävät osia lehtijulkaisuista hakutuloksissaan. Edellytimme yhdessä EFJ:n kanssa, että journalistit saavat osuutensa tuotosta. Kustantajat taipuivat tukemaan tätä ja media-ala pystyi vetoamaan yhdessä Euroopan parlamenttiin lehtijulkaisujen suojan ja tekijän korvausosuuden puolesta 2018. Alan yhteinen näkemys voitti. Ahkeran vaikuttamistyön tuloksena parlamentti ehdotti myös säännöksiä, jotka turvaavat tekijöiden oikeuden kohtuulliseen korvaukseen teostensa käytöstä. Tämä olisi direktiivin tärkein parannus jäsenillemme. Säännöksiä ei vielä valtuustokaudella saatu parlamentin hyväksyttäväksi.

Journalistiliitto on tekijänoikeusjärjestö *Kopioston* jäsen. Sen kautta saamme vuosittain merkittävän määrän journalistien tekijänoikeuskorvauksia, jotka siirretään Journalistien kulttuurin edistämissäätiö *Jokesille*. Nämä varat Jokes käyttää journalistien apurahoihin ja koulutukseen. Valtuuskauden aikana varoja jaettiin noin 3,5 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi Kopiosto maksaa tekijänoikeuskorvauksia suoraan av-tekijöille.

Televisio-ohjelmien verkkotallennuspalveluiden lisensointi aloitettiin Kopiostossa 2015. Neuvotteluja jakosuhteesta tekijöiden ja tuottajien välillä käytiin tiiviisti. Neuvottelujen pitkittyessä tuotantoyhtiöt alkoivat vaatia tekijöiltä yhä laajempia oikeuksia työsuhteen syntymisen edellytyksenä. Vaatimuksena oli jopa tekijän tekijänoikeussopimuksen peruuttaminen ja oikeuksien luovuttaminen tuotantoyhtiölle. Tilanne on tekijöiden kannalta kohtuuton. Siksi tavoittelimme av-tekijöiden luovuttamatonta korvausoikeutta kollektiivihallinnoinnissa.

Työehtosopimustoiminta

Valtuustokauden reunaehtoja työehtosopimustoiminnassa olivat kilpailukyky sopimus 2016 sekä työnantajien tiukka yhteisrintama palkkakattoineen työehtosopimusneuvotteluissa 2017. Näitä ehtoja noudatettiin Suomessa laajasti. Yleisen linjan noudattamista pohdittiin meillä sopimusaloittain, ja keskustelujen jälkeen sitä päädyttiin myös noudattamaan lähes kaikilla sopimusaloillamme.

Kilpailukyky sopimuksella oli merkittävä vaikutus palkanmuodostukseen: tullessaan voimaan se siirsi palkankorotuksia vuodella. On myös huomioitava, että vuosittainen 24 tunnin työajan lisäys vastasi 1,5 prosentin palkanalennusta.

Järjestökuvatutkimuksessa 2017 jäsenet pitivät tärkeimpinä tehtävinämme laki- ja työehtoneuvontaa, jäsenten ansiotason turvaamista, ammattietiikan vaalimista sekä työajoista ja lomista sopimista. Yli kaksi kolmasosaa piti näitä erittäin tärkeinä.

Lehdistö

Lehdistö lähti mukaan kilpailukyky sopimukseen 2016. Sopimusneuvotteluissa 2017 tavoitteenamme oli 24 lisätyötunnin poisto, jälkeensä jääneisyyden kurominen palkoissa sekä lomien säilyttäminen. Palkat muodostuivat yleisen linjan mukaisiksi ja lomat säilyivät. Kikysopimuksen työtunnit sen sijaan jäivät vielä työehtosopimukseen. Se oli hinta jonka jouduimme maksamaan lomien säilyttämisestä.

Kokonaisansioiden muutos oli +4,7 % vuosina 2014–2018.*) Sopimuksen piirissä on noin 3 500 henkilöä.

*) Journalistiliiton työsuhteisten työmarkkinatutkimukset 2014 ja 2018.

Kustannustoimittajat

Kustannustoimittajat lähtivät myös mukaan kilpailukyky sopimukseen. Työehtoneuvottelujen ykköstavoitteenamme 2017 oli jälkeenjäneisyyden kurominen kiinni palkankorotuksin ja kilpailukyky sopimuksen poisto. Myös kustannustoimittajilla kilpailukyky sopimus jäi, mutta sen sijaan työnantajalta tulleet yllättävät lomaleikkaukset onnistuttiin torjumaan.

Kokonaisansioden muutos oli +10,9% (luvussa on mukana yhden yrityksen tulospalkkio. Kun tämä poistetaan peruspalkan nousuksi jää +4,4%) vuosina 2014–2018.*) Sopimuksen piirissä on noin 320 henkilöä.

Yleisradio

Myös Yleisradion ohjelmatyöntekijät lähtivät mukaan kilpailukyky sopimukseen. Työehtosopimusneuvottelut 2017 käytiin julkisen katseen alla ja yt-neuvottelujen paineessa: Kansanedustaja Arto Satosen työryhmä oli juuri edellyttänyt ulkoisten ostojen lisäämistä ja määräystä seuranneet yt-neuvottelut olivat vielä tuoreessa muistissa. Sopimusneuvotteluissa työnantaja esitti lukuisia työehtojen heikennyksiä, joista suurin osa liittyi työajan lisäämiseen. Tavoitteenamme oli muun muassa kilpailukyky sopimuksen lisätuntien poisto sekä työ- ja vapaa-ajan parempi yhteensovittaminen. Kikyn tuomaa 24 tuntia emme saaneet poistettua, mutta esitykset työajan lisäämiseksi saatiin pääosin estettyä.

Kokonaisansioden muutos oli +3% vuosina 2014–2018.*) Sopimuksen piirissä on noin 2 400 henkilöä.

Yhtyneet (Yleisradion freelancerit)

Valtuustokauden aikana uudistimme sopimusta koko ajan. Valtuustokauden merkittävin saavutus oli, kun 2018 sovimme verkkokirjoittamisen palkkioista. Juttujen kirjoittaminen ja kuvien ottaminen verkkoon ovat Yleisradiossa työsuhteista työtä, jolle määriteltiin vähimmäishinnat. Tästä freelancetyöstä ja sen palkkioista lehtikustantajat eivät toistaiseksi ole suostuneet edes keskustelemaan. Lisäksi ei-työsuhteisen työn hankintapalkkioista koostettiin erillinen Työkorvaukset-liite osana työehtosopimusta.

Hankintapalkkioista sopimisessa oli kyse siitä, että ei-työsuhteiselle työlle määriteltiin työehtosopimuksessa minimihinnat. Verkkokirjoittamisesta sopimisessa oli kyse siitä, että juttujen kirjoittaminen ja kuvien ottaminen verkkoon sovittiin Yleisradiossa työsuhteiseksi työkseen ja myös sille on sovittu minimihinnat.

Kokonaisansioden muutos oli –8,2% vuosien 2014 ja 2016 välillä.***) Sopimuksen piirissä on keskimäärin noin 200–300 henkilöä. Palkkioita Yhtyneet-sopimuksella maksetaan vuosittain noin 700 henkilölle.

MTV / Mediahub Helsinki

Heti valtuustokauden alussa MTV ilmoitti ulkoistavansa yhtiön uutis- ja urheilutuotannon työntekijät uuteen yhtiöön, Mediahub Helsinkiin. Välittömästi tämän jälkeen aloitettiin kummassakin yhtiössä rajut yt-neuvottelut, joiden seurauksena vähennettiin kaikkiaan 100 työntekijää. Yt-neuvotteluiden yhteydessä jouduimme tekemään paikallisen sopimuksen, jolla työsopimusten ehtoja heikennettiin. Muun muassa pisimmät lomat lyhenivät. Vanhan MTV

Oy:n työehtosopimuksen päättyessä onnistuimme vaivoin neuvottelemaan uuden Mediahubin työehtosopimus pöytäkirjan.

Kokonaisansioden muutos oli –5,7% vuosina 2014–2018.***) Mediahubin työehtosopimus pöytäkirjan piirissä on noin 150 työntekijää.

*) Journalistiliiton työsuhteisten työmarkkinatutkimukset 2014 ja 2018.

**) Journalistiliiton freelanceiden työmarkkinatutkimukset 2015 ja 2017. Tutkimuksessa on mukana kaikki radio- ja televisio-freelancerit.

***) SJL:n työmarkkinatutkimukset 2014 ja 2018. Luvussa on mukana Nelonen.

Elokuva- ja tv-tuotanto

Saimme useamman vuoden kestäneen elokuva- ja tv-tuotantoja koskeneen työehtosopimuksen uudistamisen valmiiksi valtuustokauden alussa. Tavoitteenamme oli tehdä sopimus paremmin sovellettavaksi myös tv-tuotantoyhtiöihin, joissa työehtosopimus ei ole yleissitova. Keskeisin tavoitteemme valtuustokaudella olikin yleissitovuuden vahvistaminen alalle. Työehtosopimuksen piirissä on potentiaalisesti 800–900 työntekijää.

Mediarinki

Elokuva- ja tv-tuotannon sekä tapahtuma- ja teatteritoiminnan henkilöstövuokrausta Mediaringissä koskeva työehtosopimus irtisanottiin 2017. Syynä oli yrityksen vähäinen toiminta. Toiminnan elpymässä neuvottelut käynnistettiin uudelleen syksyllä 2018. Työehtosopimuksen piirissä on parikymmentä henkilöä.

Av-käännöstoimistot

Av-käännöstoimistojen työehtosopimus koskee av-käännöstoimistoissa tehtäviä tv-käännöksiä. Saimme sovittua uudesta työehtosopimuksesta valtuustokauden alussa kuudetta vuotta jatkuneiden neuvotteluiden jälkeen. Sopimus katkaisi alan syöksykierteen ja käynnisti tervehdyttämisen. Tärkeimpänä saavutuksena oli palkkojen nosto-ohjelma. Työehtosopimuksen piirissä on potentiaalisesti noin 100 henkilöä.

Sanoma Media Finland eli Sanomien radiot (mm. Radio Aalto ja Radio Suomipop)

Olemme jatkaneet Sanoma Media Finlandin työehtosopimusta vähäisin muutoksin lehdistön työehtosopimuksen aikataulussa. Työehtosopimuksen piirissä on noin 15 henkeä.

Etiikka ja sananvapaus

Sananvapauskysymykset, journalistien turvallisuus sekä disinformaation ja vihapuheen lisääntyminen ovat leimanneet valtuustokautta niin kansainvälisessä toiminnassa kuin kotimaassakin. Jopa joidenkin johtavien poliitikkojen tiedotusvälineisiin kohdistama vihamielisyys on ollut nousussa, samalla kun monessa Euroopan maassa on pyritty kaventamaan lehdistönvapautta terrorisminvastaisen taistelun tai populistisen politiikan nimissä. Donald Trumpin valinta Yhdysvaltain presidentiksi 2016 rohkaisi vihapuheen levittäjiä ja sananvapauden rajoittajia kaikkialla maailmassa. Trendi näkyi jopa Pohjoismaissa ja journalisteihin pyrittiin vaikuttamaan yhä laajemmin epäasiallisin tavoin.

Suomi putosi kansainvälisen Toimittajat ilman rajoja -järjestön lehdistönvapausindeksissä pitkäaikaiselta ykkössijalta vuonna 2018 jo neljänneksi.

Sananvapaus- ja mediakeskustelu kiihtyi osin suoranaisia valheita ja vihapuhetta levittäväksi koneistoksi erityisesti verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Samanaikaisesti noussut keskustelu "valtamedian valeuutisista" söi luottamusta perinteiseen mediaan kansainvälisesti, mutta myös jonkin verran Suomessa. Silti Open Society-instituutin vertailussa 2018 Suomi sijoittui ykköseksi vihapuheen vastustuskyvyssä, koska vapaan median itsesääntely toimii meillä hyvin, kansalaiset luottavat mediaan ja mediakasvatus on korkealla tasolla.

Ammattietiikan vaaliminen sekä alan arvostuksen ylläpitäminen ja edistäminen nousivatkin voimakkaasti esille järjestökuvatutkimuksessamme 2017. Teema on valtuustokauden aikana ollut esillä kaikkialla missä liiton edustajat ovat liikkuneet, kotimaassa ja kansainvälisesti. Olemme myös olleet aktiivisesti mukana Julkisen sanan neuvoston työn kehittämisessä.

Olemme tutkineet toimittajien uhkailua Suomessa, käsitelleet ilmiötä julkisuudessa ja monissa eri tilaisuuksissa, vaatineet poliisia tutkimaan ja syyttäjää syyttämään sekä avustaneet uhkailun kohteiksi joutuneita jäseniämme muun muassa rikosilmoitusten tekemisessä.

2018 Helsingin käräjäoikeus antoi ehdottoman vankeusrangaistuksen MV-julkaisun pitkäaikaiselle päätoimittajalle Ilja Janitskinille muun muassa toimittajan uhkailusta.*) Tuomio oli merkittävä linjanveto. Käräjäoikeus linjasi myös, että kirjoittelulla ei ollut mitään tekemistä sananvapauden kanssa, sen tavoite oli ainoastaan maineen tuhoaminen.

Kansainvälinen työ

Painotimme toiminnassamme pohjoismaista ja eurooppalaista yhteistyötä. Keskityimme sananvapauskysymysten lisäksi edunvalvonnan käytännön kysymyksiin ja muiden kokemuksista oppimiseen. Otimme oppia erityisesti järjestöorganisaation ja koulutuksen kehittämässä. Pohjoismaisia journalistijärjestöjä puhututtivat myös muun muassa digialv, tekijänoikeudet sekä yleisradioyhtiöiden tilanne. Me puolestamme olimme erityisen kiinnostavia osuuskunta Mediakunnan ansiosta.

Pohjoismaisen yhteistyöjärjestöme *Nordisk Journalistförbundetin* johto oli syksystä 2017 alkaen Suomen Journalistiliitolla.

Kansainvälinen solidaarisuustyömme ohjautui Viestintä- ja kehityssäätiö *Vikesin* kautta muun muassa projekteihin Somaliassa, Nepalissa, Myanmarissa, Kaukasuksella ja Keski-Amerikassa. Vikes piti melko hyvin pintansa ulkoministeriön suurissa kehitysyhteistyöleikkauksissa ja on toteuttanut valtuustokauden aikana journalistien ammattitaitoa, sananvapautta ja ay-toimintaa edistäviä hankkeita Suomessa ja yhteensä 11 kehittyvässä maassa lähes neljällä miljoonalla eurolla. Rahoitusta Vikes sai Journalistiliiton ja ulkoministeriön lisäksi mm. EU:lta, Nenäpäivältä, HS-säätiöltä ja Kirkon ulkomaanavulta sekä lukuisilta yksityishenkilöiltä.

Koulutus

Paine koulutuksen lisäämiseen ja monipuolistamiseen kasvoi koko valtuustokauden ajan. Näimme koulutuksen aikaisempaa selkeämmin osana uusia jäseniä houkuttavaa sekä vanhoja jäseniä sitouttavaa palvelupakettia. Onnistuessaan tämä paketti nostaa koko liiton profiilia. Samalla saimme osalta jäsenkuntaa palautetta, jonka mukaan yritykset eivät tarjoa riittävästi osaamisvajeen paikkaamiseen.

Järjestimme ammatillisten valmiuksien parantamiseen tähtäävää koulutusta runsaammin kuin koskaan. Tavoitteemme oli paitsi vahvistaa jäsenten osaamista myös tarjota heille inspiraatiota, hyvinvointia ja rohkeutta digitalisoituvaan ja pirstaloituvaan työelämään. Koulutusteemat ulottuivat etiikasta ja brändin rakentamisesta someanalytiikkaan ja datan visualisointiin. Samalla kun rakensimme koulutusyhteistyötä uusien kumppaneidemme kanssa, saimme heiltä myös uutta näkökulmaa työelämän tarpeisiin.

Uutena palveluna aloitimme uravalmennuksen, joka osoittautui alussa erittäin suosituksi. Kysynnän määrä tasoittui ensimmäisen valmennusvuoden 2016 jälkeen. Tämän jälkeen valmennus sai uusia muotoja. Valmennuksen kehittämistyö kertoi samalla koulutuksen toimintaympäristöstä: jäsenten tarpeet ja todellisuus muuttuvat jatkuvasti, ja meidän on vastattava tähän haasteeseen yhä nopeammin.

Koulutustilaisuudet olivat aikaisempaa kattavammin kaikkien jäsenten ulottuvilla, kun aloimme tarjota niitä webinaareina ja verkkotallenteina. Myös perinteiset seminaarimme palvelivat edelleen jäsenten tarvetta ammatti-identiteetin vahvistamiseen kasvokkain kollegoiden kesken. Jäsenedistyksille tarjosimme mahdollisuuksia järjestää omia kisakatsomoita webinaarien ympärille, tavoitteenamme tukea jäsenten aktiivointia myös paikallisesti.

Etsimme myös uudenlaisia tapoja olla kuulolla jäsenkunnan tarpeista muun muassa jalkautumalla Porin SuomiAreenalle siellä töitä tekevien jäsenten pariin.

Koulutuspaikkojen suhteen tavoitteemme oli, että niiden määrä on suhteutettava alan

*) Tuomio ei 2018 lopussa ollut lainvoimainen.

työtilaisuuksiin. Näin työskentelymme media- ja viestintäalan oppilaitosten aloituspaikkojen määrän järjeistämiseksi jatkui. Pidimme myös esillä ammatillisen täydennyskoulutuksen tarvetta ja puutteita sen tarjonnassa. Tiivis yhteistyö oppilaitosten kanssa helpotti tämän viestin välittämistä. Samalla ylläpidimme ja loimme korkeakoulumaailmaan suhteita, jotka palvelivat myös jatkuvasti tärkeämpään rooliin nousevan opiskelijayhteistyön tarpeita.

Ammatillisen koulutuksen ohella koulutimme luottamusmiehiämme ja työsuojeluvaltuutettujamme. Koulutuksen tavoitteena oli antaa heille valmiudet toimia paikallisina työehtosopimusten ja työsuojelumääräysten valvojina sekä paikallisina neuvottelijoina.

Uudet palvelut ja Mediakunta

Valtuustokauden ensimmäisenä syksynä aloitettiin Journalistiliiton kehittämishanke, Liitto+. Hankkeen taustalla oli media-alan murros: työtehtävien muutos, digitalisaatio ja irtisanomiset. Hankkeen tavoitteena oli kehittää jäsenpalvelujamme niin, että ne vastaisivat paremmin jäsenistön muuttuviin tarpeisiin.

Merkittävänä osana hanketta olivat erilaiset koulutuksen kehittämiseen liittyvät projektit.

Osana hanketta perustettiin myös *Yra* eli Yhdistysrakenteen uudelleenarviointivaliokunta. Yran tehtävä oli muun muassa miettiä, miten Journalistiliiton yhdistykset voisivat organisoida niin että jäsenpalvelut jakautuisivat tasapuolisemmin esimerkiksi asuinpaikasta riippumatta. Yra pohti myös, miten saisimme kanavoitua jäsenmaksutulot paremmin jäsenistön käyttöön organisaation asemesta ja miten yhdistykset loisivat hyviä yhteistyöverkostoja madaltaen näin yhteistyön kynnyksiä. Vaikka Yra-työ tuotti paljon hyvää tietoa, se ei vielä tämän valtuustokauden aikana tuottanut konkreettista tulosta.

Freelancereiden palveluyrityksen nimellä aluksi kulkenut selvitys muodostui osuuskunta Mediakunnaksi, joka aloitti toimintansa 2017. Mediakunta tarjoaa jäsenilleen laskutuspalvelua, opastusta, työmahdollisuuksia sekä yhteisön, jossa saa kollegiaalista tukea. Jäsenmäärätavoite (75) ylitettiin heti ensimmäisenä vuonna reippaasti ja valtuustokauden lopussa jäseniä oli jo yli 200. 2018 loppuun mennessä liikevaihdon odotetaan puolitoistakertaistuvan edellisvuoteen verrattuna.

Jäsenpalvelujen kirjoa laajennettiin vuoden 2018 elokuussa ottamalla käyttöön digitaalinen jäsenkorttisovellus, joka helpotti jäsenen asiointia Journalistiliitossa sekä antoi meille suoran tiedotuskanavan jäsenten käsilaukkuihin ja taskuihin.

Jäsentilastot ovat kertomuksen sivuilla 12–13.

Opiskelijatoiminta

Journalistiliiton hallitus päätti keväällä 2018 palkata osa-aikaisen opiskelijalähtettilään, jonka tehtävänä on muun muassa innostaa opiskelijoita liittymään liittoon sekä hoitaa yhteydenpitoa oppilaitoksiin ja opiskelijoihin. Tätä ennen opiskelijatoiminnasta on oman toimensa ohella vastannut tiedottaja koulutuspäällikön ja palvelujohtajan tukemana. Tiedottaja on myös vetänyt opiskelijayhteistyöryhmää, jonka jäsenet ovat olleet eri oppilaitoksista. Tämä asetelma ei ole ollut ihanteellinen tärkeän opiskelijatyön edistämiseksi.

Valtuustokauden aikana huomasimme opiskelijoiden keskuudessa ilmiön: Ongelmana ei ollut, etteivätkö opiskelijat liittyisi jäseniksi, vaan siinä että noin puolet heistä jossain vaiheessa opintoja erosi.

Journalistiliiton historiategos

Journalistiliiton perusteellinen historiategos vuosista 1921–2006 ilmestyi syksyllä 2018. *Ei mikään yhden illan juttu* on FT Pirkko Leino-Kaukiaisien ja FT Leena Riska-Campbellin

kirjoittama. Pitkään tekeillä ollut teos kertoo Journalistiliiton ja alan historiasta lähes vuosisadan ajalta.

Viestintä

Meidän tärkein viestintäkanavamme on *Journalisti*, joka oli valtuustokaudella edelleen haluttu jäsenpalvelu. Järjestökuvatutkimuksessa 76 prosenttia vastanneista ilmoitti olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä Journalistiin. Journalistin sisällössä hallitsevia aiheita olivat journalismi, journalistinen työ ja lehden yleisön muiden ammattialojen asiat sekä sananvapaus, ammattietiikka ja media-alan ilmiöt.

Valtuustokaudella yhdistimme Journalistin ja viestinnän voimat. Vähitellen yhteistyö on vahvistunut sisältöjä ja työnjakoa suunnittelevaksi kokonaisuudeksi, joka osaa aiempaa tehokkaammin arvioida uutiskärkeä sekä viestinnällisiä tavoitteita.

Viestinnän parantaminen on ollut yksi tärkeistä kehityskohteistamme koko valtuustokauden ajan. Tavoitteenamme on ollut muun muassa vuoropuhelun lisääminen jäsentemme kanssa sekä välillä mutkikkaidenkin asioiden selväsanainen viestiminen.

Uudistimme Journalistiliiton verkkosivut 2017 tavoitteenamme käytettävyyden ja selkeyden lisääminen. Uudistus on jakanut käyttäjiä: Osa pitää ilmeen kohentumisesta ja löytää helposti tarvitsemansa, osa arvostelee käytettävyyttä. Verkkosivujen pääasiallinen tavoite on ollut liiton uutisten julkaisemisen lisäksi toimia käyttäjiensä tietopankkina sekä ilmoittautumiskanavana erilaisille koulutuksille ja tilaisuuksille. Ilmoittautumisia varten otettiin 2018 käyttöön uusi helppokäyttöinen ohjelma, jota voi käyttää myös sähköisen jäsenkorttisovelluksen kautta.

Meitä seurataan sosiaalisessa mediassa kiihtyvällä vauhdilla. Journalistiliiton Facebook-profiili ja Twitter-tili on otettu valtuustokauden aikana säännölliseen ja järjestelmälliseen käyttöön. Facebookissa nyt 5 225 tykkääjää ja Twitterissä 4 900 seuraajaa.

Kaikille jäsenille 2–4 viikon välein sähköpostilla lähetettävä jäsenkirje on ollut varsin suosittu. Sen avaa lähes puolet jäsenistä, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin verrokkiryhmissä.

Jäsenkyselyssä 2017 jäsenille tärkeimpien asioiden joukossa oli ammattietiikan vaaliminen ja edistäminen sekä alan arvostuksen ylläpitäminen. Erityisesti alan arvostuksen ylläpitäminen oli noussut edelliseen tutkimukseen verrattuna. Olemme nostaneet Journalistiliiton profiilia julkisuudessa muun muassa lehdistönvapauden, ammattietiikan ja sananvapauden asiantuntijana. Esimerkiksi #sananvastuuvala-kampanja toukokuussa 2016 oli menestys.

Talous

Rahoitamme toimintamme jäsenmaksutuloilla sekä sijoitustoiminnan tuotoilla. Vuosien 2015–2017 välisenä aikana käyttööme jäävä jäsenmaksutulo pieneni 4,1 %. Edellisellä valtuustokaudella 2011–2014 jäsenmaksutulo laski 10%. Koska työttömyyskassamaksu aleni vuonna 2018, ei merkittävää laskua edelliseen vuoteen verrattuna ole odotettavissa 2018. Näin ollen valtuustokauden 2015–2018 jäsenmaksutulon pieneneminen lienee noin neljä prosenttia.

2015 korotimme työsuhteisten jäsenmaksua 0,1 %-yksiköllä. Tällä kompensoimme samana vuonna tapahtunutta työttömyyskassamaksun poikkeuksellisen suurta 28,9 %:n nousua. Työsuhteisten jäsentemme osuus jäsenmaksukertymästä on tänään noin 88,6 %. Koska työsuhteisten jäsentemme määrä on edelleen laskusuunnassa, myös jäsenmaksukertymä laskee edelleen nykyisellä jäsenrakenteellamme.

Journalistiliitolla on merkittävä määrä sijoitusomaisuutta. Omaisuus on välttämätön, jotta voimme tukea jäseniämme työtaistelun yhteydessä. Omaisuus varmistaa myös, että lakkovalmiutemme on uskottava.

Sijoitustoiminnassa kaksi viimeistä valtuustokautta ovat olleet erittäin tuottoisia. Tuotto on vaihdellut vuosittain 0,5 miljoonasta 1,4 miljoonaan euroon. Sijoitusomaisuuden määrä on vastaavana ajanjaksona kasvanut 18,2 miljoonasta 25,4 miljoonaan. Vuosi 2018 on ollut salkkujemme kehityksen kannalta merkittävästi aikaisempia vuosia heikompi. Tuolloin sijoitusomaisuutemme arvioidaan pienentyneen noin 400 000 eurolla.

Kulumme jälkeen on sijoitustoiminnalla jäänyt vuosittain katettavaksi noin 500 000–800 000 euroa. Määrä ei ole kasvanut lineaarisesti, vaan eri vuodet ovat olleet kulurakenteeltaan erilaisia riippuen esimerkiksi siitä, onko ollut TES-neuvotteluita ja niistä johtuvia ylimääräisiä valtuuston kokouksia. Vaikka olemme hallituksen ja valtuuston päätöksillä panostaneet toiminnan kehittämiseen, ei toimintaan käytetyn rahan kokonaismäärä ole kasvanut, vaan säilynyt 4 miljoonan euron suuruusluokassa koko valtuustokauden. Suurimmillaan kahden kauden tarkastelussa kulumme ovat olleet edellisen valtuustokauden alussa 2011 noin 4,3 miljoonassa eurossa. Sijoitustoiminnalla katettavan osuuden lievä kasvu tämän valtuustokauden loppua kohden selittyikin jäsenmaksutulojemme pienenemisellä.

Taloustilastot ovat kertomuksen sivuilla 14–15.

Journalistiliiton toimisto

Teimme Journalistiliiton toimistolla organisaatiomuutoksen 2017 alussa. Muutoksen tavoitteena on vastata paremmin jäsentemme tarpeisiin.

Vahvistimme viestintää yhdistämällä Journalistin toimituksen ja tiedottajan viestintäyksiköksi, jota asetettiin vetämään päätoimittaja. Muodostimme myös uuden palveluyksikön, jota vetämään palkkasimme palvelujohtajan järjestöasiamiehen jäädessä eläkkeelle. Palveluyksikön tavoitteena on muun muassa tarjota jäsenille uusia sekä enenevässä määrin digitaalisia palveluita kuten sähköinen pressikortti sekä ilmoittautumisjärjestelmä. Palveluyksikkö pohtii myös muun muassa jäsenrekrytointia ja opiskelijatoiminnan kehittämistä. Osana muutosta siirsimme palveluyksiköstä järjestöllisiä tehtäviä johdon assistentille.

Palveluyksikköön palkattiin osa-aikainen ja määräaikainen opiskelijalähtettiläs syksyllä 2018.

Muutimme työehtosopimusyksikön nimeksi edunvalvontayksikkö ja samalla kansainvälinen asiamies siirrettiin osaksi yksikköä. Edunvalvontaa tehdään enenevässä määrin kansainvälisenä yhteistyönä ja muutos tuki tätä suuntausta.

Aloitimme toimistolla henkilöstötutkimukset 2016. Vuosittainen kysely on osoittanut, että sen perusteella tehdyt toimenpiteet ovat parantaneet työilmapiiriä ja toimiston sisäistä luottamusta. Erityisesti olemme keskittyneet tiedonkulun parantamiseen, johtamiseen sekä hyvään ja avoimeen keskustelukulttuuriin.

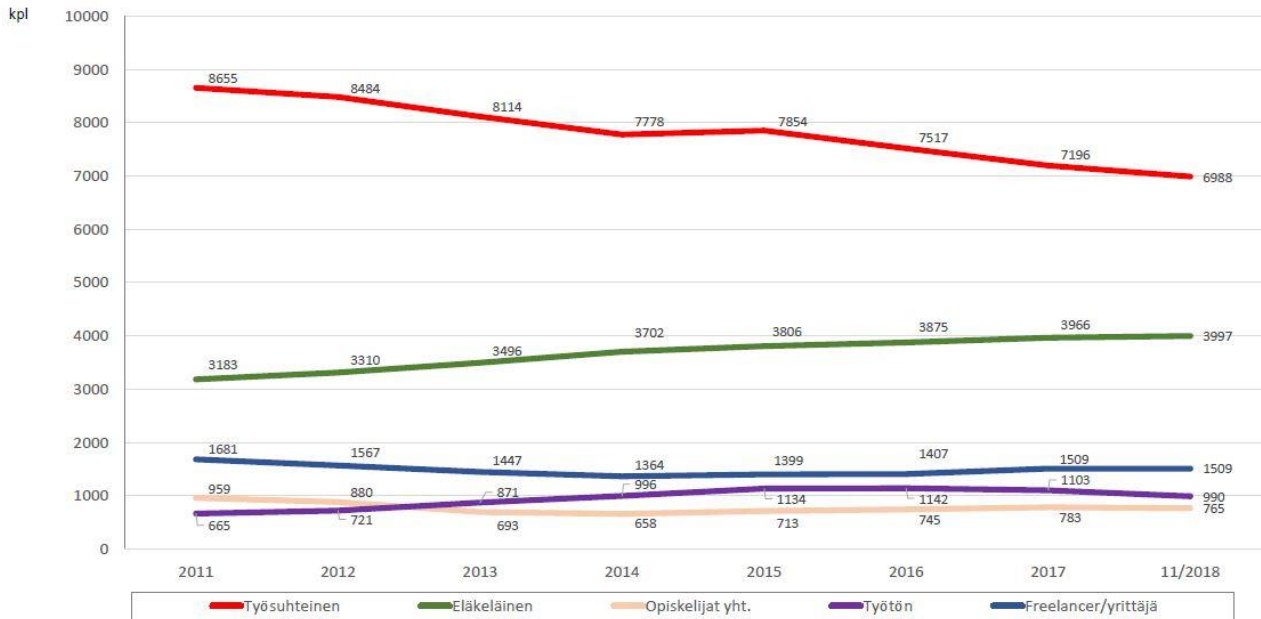
Henkilöstömme määrä on vähentynyt valtuustokaudella 0,6 henkilöllä. Määrä väheni yhdellä jäsenasiainhoitajan jäädessä pois 2016, ja kasvoi 0,4:llä, kun osa-aikainen opiskelijalähtettiläs palkattiin 2018.

Kiitos

Valtuuston, hallituksen ja valiokuntien työ on valtuustokaudella ollut uudistavaa ja rakentavaa. Luottamushenkilömme ovat tiedostaneet ja tuoneet esiin Journalistiliiton tarpeen kehittyä. Keskustelut ovat olleet kriittisiä, monipuolisia ja uutta luovia. Luottamushenkilömme ovat olleet halukkaita ja valmiita tekemään päätöksiä, joiden lopputuloksesta ei ole voinut olla varma.

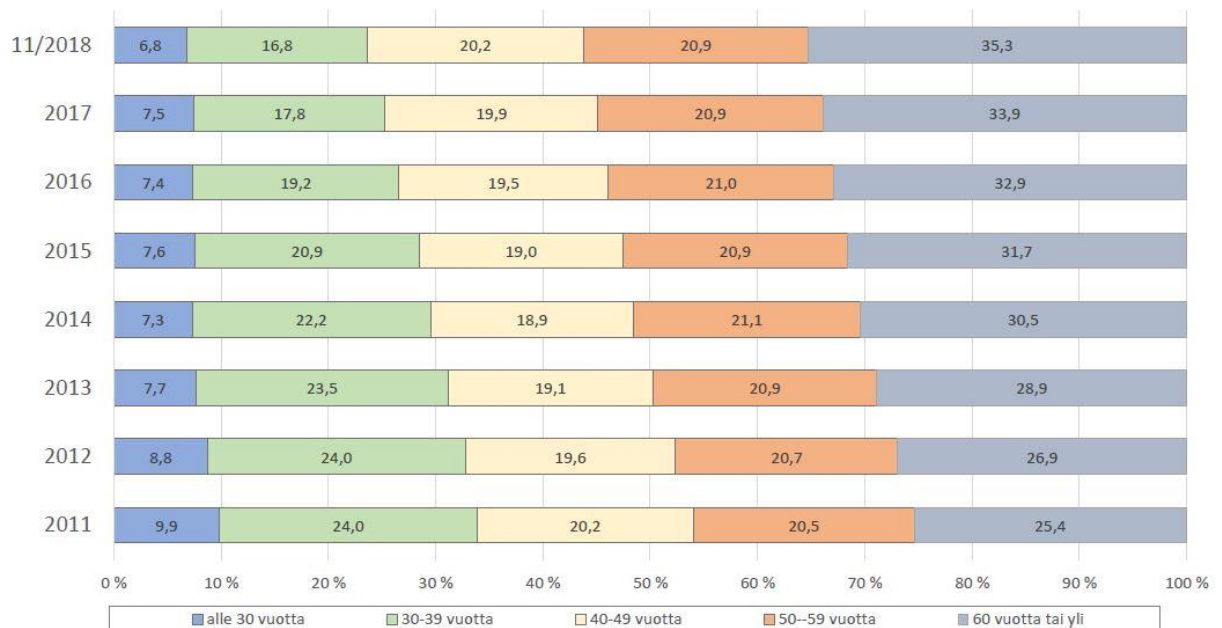
Kiitos kuuluu kaikille päättäjillemme sekä aktiiviselle henkilöstöllemme. Teidän työnne on ollut ratkaiseva Journalistiliiton suuntiman kannalta. Kehitys on myös tulevilla valtuustokausilla välttämätöntä. Kannustamme rohkeuteen. Tulevaa kohti!

Journalistiliiton jäsenmäärä jäsenlajeittain 2011–11/2018

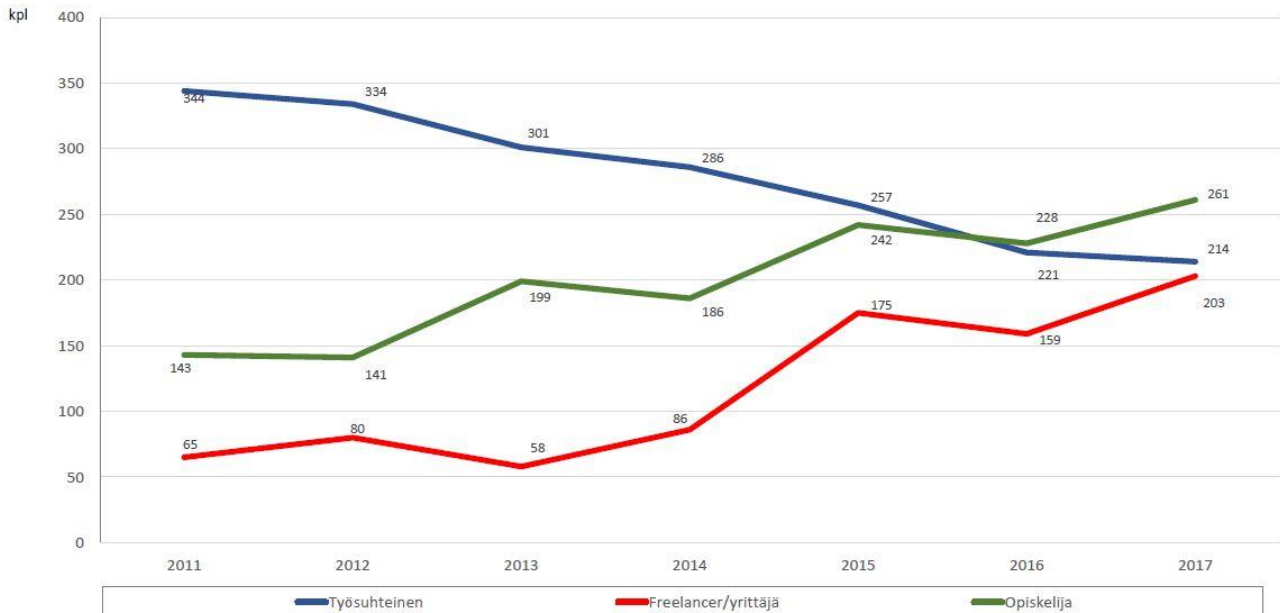
Valtuustokauden aikana (2015–marraskuu 2018) kokonaisjäsenmäärämme on laskenut 14 906 jäsenestä 14 249 jäseneseen (–657 jäsentä). Lasku selittyy työsuhteisten jäsenten määrän pienentymisellä (–866). Tähän vaikuttavat irtisanomiset, mutta myös suurten ikäluokkien eläköityminen. Freelancereiden määrä on valtuustokauden aikana ollut lievässä nousussa kuten myös opiskelijajäsenten määrä. Työttömien määrä on kääntynyt laskuun valtuustokauden loppua kohden.

Jäsenten ikäjakauma 2011–11/2018 (%)

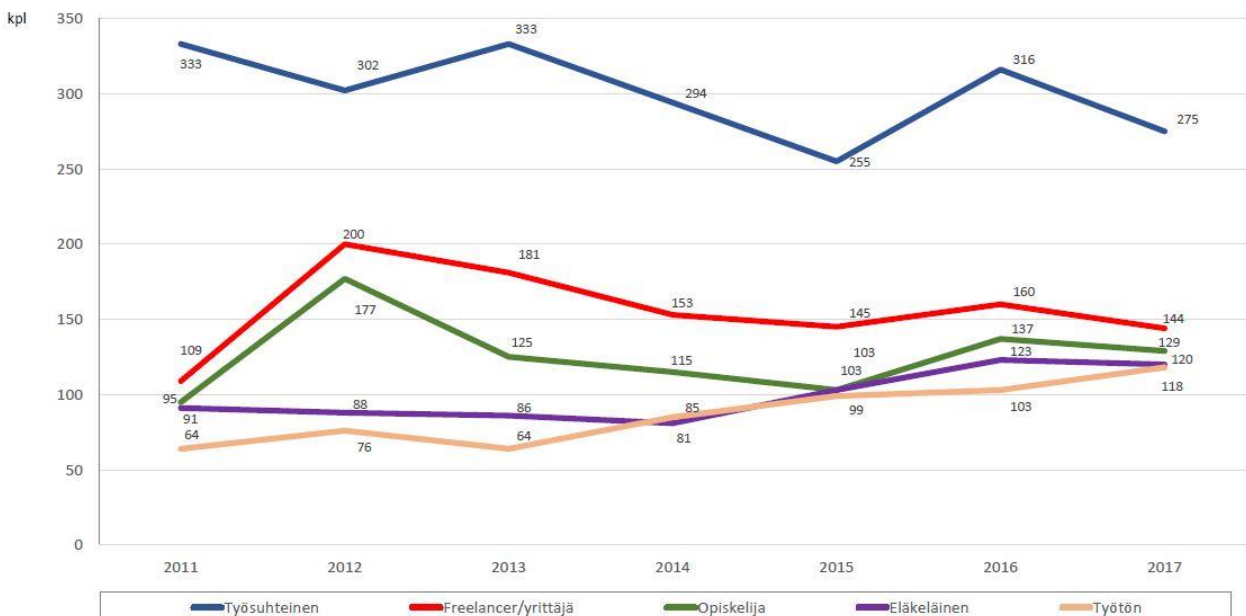
Jäsentemme ikäjakaumassa olennaisin muutos on ollut alle 40-vuotiaiden jäsenten osuuden pientyminen. Siihen on monia syitä. Tärkeimpänä lienee, että alle 40-vuotiaiden osuus laskee selvästi myös alan työpaikoilla. Opiskelijat liittyvät liittoon hyvin, mutta he myös eroavat paljon. Tämä johtaa siihen, ettei vastavalmistuneita jäseniä siirry työelämään edustamaan jäsenistössämme nuorempia sukupolvia.

Jäseneksi liittyneet jäsenlajeittain 2011–2017 (kpl)

Liittoon liittyvät varsin yhteismitallisesti työsuhteiset, freelancerit ja opiskelijat. Freelancereiden ja opiskelijoiden liittymiset ovat kasvussa samalla kun työsuhteisten liittymiset ovat laskussa.

Eronneet jäsenet jäsenlajeittain 2011–2017 (kpl)

Erojen määrät ovat olleet pääosin laskussa viime vuosina. Opiskelijajäsenten erot ovat asia, johon olemme jo tarttuneet. Jäsenpysyvyyttä parantamalla luomme hyvän pohjan kestäväälle tulevaisuudelle.

Jäsenmaksujen kehittyminen 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Työsuhteinen	4 974 000	4 945 000	4 796 000	5 023 000	4 806 000	4 645 000
Free	400 000	402 000	301 000	315 000	318 000	330 000
Työtön	34 000	139 000	186 000	257 000	282 000	287 000
Opiskelija	48 000	74 000	67 000	80 000	83 000	82 000
Eläkeläinen	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000	25 000
Yhteensä	5 458 000	5 562 000	5 352 000	5 677 000	5 499 000	5 369 000

Jäsenmaksukertymä työttömyyskassamaksulla vähennettynä 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Työsuhteinen	4 173 900	3 776 400	3 745 900	3 721 500	3 578 700	3 468 500
Free	400 000	402 000	301 000	315 000	318 000	330 000
Työtön	1 100	4 600	6 100	8 500	9 300	9 500
Opiskelija	48 000	74 000	67 000	80 000	83 000	82 000
Eläkeläinen	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000	25 000
Journalistiliiton ja yhdistysten osuus	4 625 000	4 259 000	4 122 000	4 127 000	3 999 000	3 915 000
Työttömyyskassan osuus	833 000	1 303 000	1 230 000	1 550 000	1 500 000	1 454 000
Kassamaksu/kk	10,00 e/kk	11,50 e/kk	11,25 e/kk	14,50 e/kk	14,50 e/kk	14,50 e/kk

Sijoitusomaisuuden kehitys 2011–2017

Sijoitusten markkina-arvo, 1000 euroa

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Arvopaperit	12 925	16 990	18 112	19 385	19 542	21 048	22 687
Sijoitushuoneistot	5 250	3 250	3 250	3 250	3 080	2 720	2 720
Sijoitukset yhteensä	18 176	20 240	21 362	22 635	22 622	23 768	25 407

Tuloskehitys 2011–2017

1000 euroa

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Toimintatuotot	361	348	281	308	221	238	210
Toimintakulut	- 4 310	- 4 304	- 4 360	- 4 130	- 3 912	- 4 085	- 3 950
Kulujäämä	- 3 949	- 3 956	- 4 079	- 3 822	- 3 691	- 3 847	- 3 740
Jäsenmaksutulo (liitolle jäävä)	3 450	3 367	3 299	3 109	3 103	3 057	2 980
Tulos ennen sijoitustuottoja	- 499	- 589	- 780	- 713	- 588	- 790	- 760
Sijoitustoiminta yhteensä	448	900	1 274	1 115	1 402	850	1 200
Tulos	- 51	311	494	402	814	60	440